

Lesbrief 27 Meditatie en Lectio Divina

Meditatie en Lectio Divina

door Kim Nataraja

Onze traditie is gebaseerd op het onderricht van Jezus en hoe dat werd geleefd door de woestijnvaders en –moeders uit de 4de eeuw. Voor hen was de Schrift het fundament van hun leven, net zoals voor John Main en Laurence Freeman. Toen enige monniken St. Antonius vroegen hoe ze moesten leven, werd hen gezegd: “Je hebt de Schrift gehoord. Dat zou je moeten leren hoe te leven.”

Contemplatief gebed gaat hand in hand met het op een diepe en aandachtige manier lezen van de Schrift, dat reeds in de 2de eeuw bekend stond als lectio divina. De gesteldheid die nodig is voor meditatie – aandacht, stilte, je eigen gedachten en meningen loslaten - is dezelfde als die voor het contemplatief lezen van de Schrift. Bovendien kunnen beide leiden tot een gelijksoortige waarlijk mystieke ervaring. In de meditatie vertrouwen we erop dat we de geest van Christus zullen ontmoeten in

de stilte van ons hart. Als we op deze diepgaande manier verbinding leggen met een Bijbelse tekst leidt dit tot een persoonlijk ontmoeting met de verrezen Christus, het Woord. Laurence Freeman legt er in zijn boek ‘Jesus, the Teacher Within’ de nadruk op dat het lezen van de evangeliën op deze contemplatieve manier leidt tot een waarlijk inzicht in wie Jezus was en tot de essentie van zijn onderricht, omdat “we in lectio door de taal heen breken en voorbij gedachte naar inzicht gaan.” Niet alleen leren we op een diepe manier kennen wie Hij was, maar we verkrijgen ook inzicht in onze wezenlijke natuur: “we lezen zowel de evangeliën als dat we door hen gelezen worden Deze relatie met het Woord laat toe dat de tekst van het evangelie een pad wordt van hoofd naar hart ... het is een wakker worden van mystieke intelligentie, hetgeen, wanneer ontwaakt, het hele leven ten goede komt.” Aangenomen wordt dat deze ontmoeting met Christus in zowel de evangeliëtekst als in het gebed een diepgaand effect heeft op het individu, dat het ons zicht op de realiteit verandert en leidt tot transformatie, tot verbinding met ons ware ‘zelf’ en de innerlijke Christus.

Het op deze manier diep beschouwend lezen van de evangeliën is vanaf het moment dat de evangeliën geschreven werden onderdeel geweest van de christelijke traditie.

Gebed, het lezen van de Schrift en theologie gingen hand in hand; theologie ontstond uit de contemplatieve ervaring en werd een manier om te proberen het belang ervan te begrijpen. Het bracht de mystieke ervaring en het begrijpen ervan samen, ‘het verstand in het hart brengen’. Dit ging zo door tot ongeveer de 12de eeuw, toen men rationaliteit, vanwege de herontdekking van de filosofie van Aristoteles, hoger ging waarderen dan het mystieke/spirituele denken. Dit leidde tot een scheiding tussen gebed en theologie.

Het is interessant dat momenteel sommige wetenschappers een brug proberen te bouwen tussen het wetenschappelijk, rationeel begrijpen van de werkelijkheid en de spirituele, intuïtieve ervaring ervan. Wat Laurence Freeman in spirituele termen beschreven heeft als ‘een wakker worden van mystieke intelligentie’, kan nu in rationele termen beschreven worden als de verschuiving die plaats maakt richting de intuïtieve manier van de rechterhersen helft om de werkelijkheid waar te nemen.